

Datum van inontvangstneming : 30/05/2014

Zaak C-200/14

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

22 april 2014

Verwijzende rechter:

Tribunal Sibiu (Roemenië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

20 maart 2014

Verzoekende partij:

Silvia Georgiana Câmpean

Verwerende partijen:

Administrația Finanțelor Publice a Municipiului Mediaș

Administrația Fondului pentru Mediu București

ROEMENIË

Het TRIBUNAL SIBIU

SECȚIA A II-A CIVILĂ, DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL
(Rechtbank van eerste aanleg te Sibiu – Tweede civiele kamer, voor bestuurs- en
belastinggeschillen)

[omissis]

BESLISSING

Openbare terechtzitting van 20 maart 2014

[omissis]

1. Inleidend verzoekschrift

Bij een bij het Tribunal Sibiu ingekomen verzoekschrift van 21 februari 2012, dat nadien met verdere verduidelijkingen is vervolledigd [omissis], heeft verzoekster, SILVIA GEORGIANA CÂMPEAN, van verweersters, de ADMINISTRAȚIA FINANȚELOR PUBLICE A MUNICIPIULUI MEDIAȘ en de ADMINISTRAȚIA FONDULUI PENTRU MEDIU BUCUREȘTI, teruggaaf gevorderd van een bedrag van 2 737 RON [Roemeense Lei] dat zij voor haar auto van het merk MERCEDES BENZ [omissis] had betaald als heffing op vervuilende emissies, aangepast aan de inflatie voor de periode van 18 januari 2012, de datum waarop de betrokken heffing is geïnd, tot op de datum van de daadwerkelijke terugbetaling van dat bedrag, alsook betaling, over diezelfde periode, van een bedrag aan rente zoals bepaald in artikel 124 van het Wetboek fiscaal procesrecht.

Ter ondersteuning van haar beroep heeft verzoekster uiteengezet dat zij op 9 december 2011 een auto van het merk MERCEDES BENZ [omissis] heeft gekocht die voor het eerst (1999) werd geregistreerd in een andere lidstaat van de Europese Unie (Duitsland) en dat zij met het oog op de registratie van dit voertuig in Roemenië een vervuilingsheffing heeft moeten betalen overeenkomstig wet nr. 9/2012 [wet op de heffing op vervuilende emissies van motorvoertuigen].

Aangezien die heffing moet worden betaald bij de eerste registratie van een motorvoertuig in Roemenië gaat het volgens verzoekster om niets anders dan de voortzetting van de vervuilingsheffing die is ingevoerd bij OUG [Ordonanță de Urgență a Guvernului (spoedbesluit van de regering)] nr. 50/2008, zoals gewijzigd, en wordt dus inbreuk gemaakt op artikel 110 VWEU.

Verzoekster stelt in wezen dat de door het Hof in het arrest Tatu gevolgde redenering ook in casu geldt. Het enige verschil betreft immers de categorie waartoe de twee betrokken motorvoertuigen behoren en kan niet beletten dat deze voertuigen als vergelijkbaar in de zin van artikel 110 VWEU moeten worden beschouwd.

[OR. 2]

[omissis]

3. Feiten

Op basis van de overgelegde bewijsstukken stelt het Tribunal Sibiu vast dat het betrokken voertuig tot de categorie M1 behoort, een cilinderinhoud van 1 598 cm³ heeft en is gehomologeerd volgens emissienorm „Euro 3”.

Het voertuig is vervaardigd in 1999 en is voor het eerst geregistreerd in Duitsland, op 10 mei 1999. Verzoekster heeft het voertuig gekocht op 9 december 2011 en heeft met het oog op de eerste registratie ervan in Roemenië een vervuilingsheffing van 2 737 RON betaald.

Aangezien naar aanleiding daarvan de vraag rees naar de verenigbaarheid van de nationale regeling, op grond waarvan verzoekster een vervuilingsheffing dient te voldoen, met het volkenrecht en het gemeenschapsrecht, heeft de nationale rechter het Hof de volgende prejudiciële vragen gesteld:

a) Zijn de bepalingen van Legea nr. 9/2012 onverenigbaar met artikel 110 VWEU doordat zij daadwerkelijk een kennelijk discriminerende maatregel invoeren?

b) Dient artikel 110 VWEU aldus te worden uitgelegd dat het in de weg staat aan de bepalingen van Legea nr. 9/2012 (in de aanvankelijke versie ervan) waarbij [in Roemenië] een heffing op vervuilende emissies van motorvoertuigen is ingevoerd, indien deze belastingmaatregel zo is vastgesteld dat het in het verkeer brengen in deze lidstaat van in andere lidstaten gekochte tweedehands voertuigen hierdoor wordt ontmoedigd, zonder dat echter de aankoop op de binnenlandse markt van even oude tweedehands voertuigen met dezelfde slijtage wordt ontmoedigd?

De zaak is bij het Hof ingeschreven onder nummer C-97/13 en is gevoegd met zaak C-214/13 (Ciocoiu). Bij beschikking van 3 februari 2014 heeft het Hof (Grote kamer) geoordeeld als volgt:

Artikel 110 VWEU moet aldus worden uitgelegd dat het in de weg staat aan een belastingregeling als die welke is ingevoerd bij en omschreven in de in het hoofdgeding aan de orde zijnde nationale regeling, op grond waarvan een lidstaat een vervuilingsheffing voor motorvoertuigen in deze lidstaat invoert die zo is vastgesteld dat hierdoor het in het verkeer brengen in die lidstaat van in andere lidstaten gekochte tweedehands voertuigen wordt ontmoedigd, zonder dat echter de aankoop op de binnenlandse markt van even oude tweedehands voertuigen met dezelfde slijtage wordt ontmoedigd.

In diezelfde beschikking heeft het Hof in verband met de beperking in de tijd van de werking van zijn beslissing overwogen:

[OR. 3]

34. Voor het geval dat het Hof zou oordelen dat artikel 110 VWEU in de weg staat aan een belastingregeling als die in het hoofdgeding, heeft de Roemeense regering in haar schriftelijke opmerkingen het Hof verzocht de werking van zijn beslissing in de tijd te beperken.

35. Volgens vaste rechtspraak verklaart en preciseert de uitlegging die het Hof krachtens de hem bij artikel 267 VWEU verleende bevoegdheid aan een Unierechtelijk voorschrift geeft, de betekenis en de strekking van dat voorschrift zoals het sedert het tijdstip van de inwerkingtreding ervan moet of had moeten worden begrepen en toegepast. Hieruit volgt dat het aldus uitgelegde voorschrift door de rechter ook kan en moet worden toegepast op rechtsbetrekkingen die tot

stand zijn gekomen vóór het arrest waarbij op het verzoek om uitlegging wordt beslist, indien voor het overige is voldaan aan de voorwaarden waaronder een geschil over de toepassing van dat voorschrift voor de bevoegde rechter kan worden gebracht (zie met name arresten van 2 februari 1988, *Blaizot e.a.*, 24/86, *Jurispr.* blz. 379, punt 27; 18 januari 2007, *Brzeziński*, C-313/05, *Jurispr.* blz. I-513, punt 55, en *Nisipeanu*, reeds aangehaald, punt 32).

36. Bijgevolg kan het Hof slechts in zeer uitzonderlijke gevallen uit hoofde van het aan de rechtsorde van de Unie inherente algemeen beginsel van rechtszekerheid aanleiding vinden om beperkingen te stellen aan de mogelijkheid voor iedere belanghebbende om zich te beroepen op een door hem uitgelegde bepaling (arrest *Nisipeanu*, reeds aangehaald, punt 33).

37. Voor een dergelijke beperking pleit volgens de Roemeense regering in het bijzonder het feit dat de nationale wetgever spoedbesluit nr. 50/2008 te goeder trouw heeft vervangen door wet nr. 9/2012, die de vervuilingssheffing in overeenstemming moest brengen met artikel 110 VWEU.

38. Geconstateerd moet echter worden dat de Roemeense regering, zoals blijkt uit de punten 31 en 32 van de onderhavige beschikking, door spoedbesluit nr. 1/2012 vast te stellen, een nationale regeling in stand heeft gehouden die door het Hof reeds in het voormelde arrest *Tatu* onverenigbaar was verklaard met artikel 110 VWEU. Derhalve kan de Roemeense regering zich niet met succes beroepen op het door de nationale wetgever nagestreefde doel.

39. Verder kan volgens de vaste rechtspraak van het Hof een beperking in de tijd van de mogelijkheid om zich op een bepaling te beroepen, slechts worden aangebracht in het arrest waarin de gevraagde uitlegging wordt gegeven (arrest van 6 maart 2007, *Meilicke e.a.*, C-292/04, *Jurispr.*, blz. I-1835, punt 36).

40. De werking in de tijd van de aan het Hof gevraagde uitlegging van een bepaling van Unierecht dient namelijk noodzakelijkerwijs op één enkel tijdstip te worden vastgesteld. In dit verband waarborgt het beginsel dat een beperking slechts kan worden aangebracht in het arrest waarin de gevraagde uitlegging wordt gegeven, de gelijke behandeling van de lidstaten en de andere justitiabelen ten aanzien van dat recht en voldoet het daarmee aan de uit het rechtszekerheidsbeginsel voortvloeiende vereisten (arrest *Meilicke e.a.*, reeds aangehaald, punt 37).

41. In punt 33 van de onderhavige beschikking bevestigt het Hof de uitlegging die het in de voormelde arresten *Tatu* en *Nisipeanu* reeds heeft gegeven. Aangezien het Hof in die arresten de werking van die uitlegging niet in de tijd heeft beperkt, ofschoon de Roemeense regering daar in de zaak *Nisipeanu* wél om had verzocht, kan in het kader van de onderhavige beschikking, die is gegeven overeenkomstig artikel 99 van het Reglement voor de procesvoering, evenmin een temporele beperking worden aangebracht.

[Or. 4]

42. Bijgevolg hoeft de werking van de onderhavige beschikking niet in de tijd te worden beperkt.

[omissis]

Toepasselijk recht

In casu toepasselijke regeling/bepalingen

Spoedbesluit nr. 8/2014 [van 26 februari 2014]

Artikel XV – „(1) Bedragen die zijn vastgesteld bij rechterlijke beslissingen inzake de teruggaaf van de heffing op vervuilende emissies van motorvoertuigen, de tot op de datum van volledige terugbetaling berekende rente over die bedragen en de gerechtskosten alsook alle overige door de rechterlijke instanties vastgestelde bedragen, die uiterlijk op 31 december 2015 uitvoerbaar worden, worden betaald binnen een periode van vijf kalenderjaren, naar rato van 20 % per jaar.

(2) De in lid 1 bedoelde terugbetalingsverzoeken van de belastingplichtigen worden overeenkomstig het geherpubliceerde regeringsbesluit nr. 92/2003 houdende het wetboek fiscaal procesrecht, zoals nadien gewijzigd en aangevuld, behandeld binnen 45 dagen na indiening ervan. De betaling van de jaarlijkse tranches vindt plaats volgens de door de Administrația Fondului pentru Mediu [bestuur Milieufonds] opgestelde tabel.

(3) De in lid 1 bedoelde termijn gaat in op de dag waarop de in lid 2 gestelde termijn verstrijkt.

(4) Tijdens de in lid 1 bedoelde periode wordt elke tenuitvoerleggingsprocedure van rechtswege geschorst.

(5) De in lid 1 bedoelde bedragen die krachtens het onderhavige spoedbesluit worden betaald, worden aangepast aan de door het Institut Național de Statistică [Nationaal Instituut voor de Statistiek] bekendgemaakte consumptieprijsindex.

(6) De bij betaling op grond van een executoriale titel te volgen procedure wordt vastgesteld in onderling overleg tussen de minister van Milieu en Klimaatverandering en de minister van Overheidsfinanciën met inachtneming van de in lid 1 bedoelde termijnen.

(7) Het saldo van bedragen die moeten worden voldaan op grond van een uiterlijk op de dag van inwerkingtreding van het onderhavige spoedbesluit verkregen executoriale titel, waarvoor de tenuitvoerleggingsprocedure niet is ingeleid, wordt betaald overeenkomstig het bepaalde in de leden 1 tot en met 6.”

Artikel 110, eerste alinea, VWEU bepaalt:

„De lidstaten heffen op producten van de overige lidstaten, al dan niet rechtstreeks, geen hogere binnenlandse belastingen van welke aard ook dan die welke, al dan niet rechtstreeks, op gelijksoortige nationale producten worden geheven.”

Artikel 110 [VWEU] heeft algemeen tot doel, het vrije verkeer van goederen te waarborgen.

Het Tribunal Sibiu stelt vast dat een aantal gemeenschapsrechtelijke bepalingen, die voorrang hebben boven het nationale recht, in casu in feite rechtstreeks toepasselijk zijn. Dit blijkt uit twee argumenten:

[OR. 5]

[omissis]

[omissis] [Weergave van bepalingen van nationaal recht die voorzien in de voorrang en de rechtstreekse toepasselijkheid van het Unierecht]

Aanbeveling nr. 16/2003 van het Comité van Ministers van de Raad van Europa betreffende de tenuitvoerlegging van bestuurlijke en bestuursrechterlijke beslissingen

Resolutie nr. 1787/2011 van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa, waarbij Roemenië is verzocht het probleem van de niet-tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen bij voorrang op te lossen, aangezien dit een van de zwaarste en stelselmatige nationale tekortkomingen is

Artikel 17 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie [hierna: „Handvest”], betreffende het recht op eigendom, voor zover schadevergoeding die wordt toegekend bij een onherroepelijke en uitvoerbare beslissing een goed in de zin van het Handvest is, en niet-betaling daarvan binnen een redelijke termijn leidt tot schending van het recht van de verzoekende partij op eerbiediging van zijn eigendom

Artikel 47 van het Handvest, betreffende het recht [omissis] op een eerlijk proces, binnen een redelijke termijn, voor een gerecht

Rechtspraak van het Hof:

[omissis] [Uiteenzetting van de beginselen die het Hof in de zaak Costa/Enel heeft geformuleerd]

Verder heeft het Hof in het arrest Simmenthal (1976) vastgesteld dat de nationale rechter de gemeenschapsregels rechtstreeks en onmiddellijk dient toe te passen wanneer zij zich verzetten tegen nationale voorschriften, zonder dat hij hoeft te

wachten totdat laatstgenoemde bepalingen via een administratieve of een andere grondwettelijke procedure zijn ingetrokken, of om intrekking hoeft te verzoeken.

In zijn arresten in de zaak Tatu (C-402/09), Nisipeanu (C-263/10) en de gevoegde zaken Sfichi (C-29/11) en Ilaş (C-30/11) heeft het Hof geoordeeld dat artikel 110 VWEU aldus moet worden uitgelegd dat het eraan in de weg staat dat een lidstaat een vervuilingshelling bij de eerste registratie van motorvoertuigen in deze lidstaat invoert, indien deze belastingmaatregel zo is vastgesteld dat hierdoor het in het verkeer brengen in die lidstaat van in andere lidstaten gekochte tweedehands voertuigen wordt ontmoedigd, zonder dat echter [Or 6] de aankoop op de binnenlandse markt van even oude tweedehands voertuigen met dezelfde slijtage wordt ontmoedigd.

In de zaak Irimie (C-565/11) heeft het Hof verklaard:

„26. Wat het doeltreffendheidsbeginsel betreft, dit beginsel verlangt dat in geval van terugbetaling van belasting die door een lidstaat in strijd met het Unierecht is geïnd, de nationale voorschriften inzake met name de berekening van de eventueel verschuldigde rente niet ertoe leiden dat de belastingplichtige een passende vergoeding voor het verlies dat hij als gevolg van de onverschuldigde betaling van belasting heeft geleden, wordt ontzegd (zie arrest Littlewoods Retail e.a., reeds aangehaald, punt 29).

27. In casu moet worden vastgesteld dat een regeling als die in het hoofdgeding, die pas rente toekent vanaf de dag die volgt op die waarop om terugbetaling van de ten onrechte geïnde belasting is verzocht, niet aan dit vereiste voldoet.

28. Dit verlies hangt immers onder meer af van de duur van de onbeschikbaarheid van het in strijd met het Unierecht ten onrechte betaalde bedrag en doet zich in beginsel dus voor in de periode tussen de datum van de onverschuldigde betaling van de betrokken belasting en de datum van terugbetaling van deze belasting.”

In deze omstandigheden vraagt de nationale rechter zich af of de nieuwe nationale regeling in kwestie, namelijk artikel XV van spoedbesluit nr. 8/2013, in strijd is met:

- aanbeveling nr. 16/2003 van het Comité van Ministers van de Raad van Europa betreffende de tenuitvoerlegging van bestuurlijke en bestuursrechterlijke beslissingen;
- resolutie nr. 1787/2011 van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa, waarbij Roemenië is verzocht het probleem van de niet-tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen bij voorrang op te lossen, aangezien dit een van de zwaarste en stelselmatige nationale tekortkomingen is;

- artikel 17 van het Handvest, betreffende het recht op eigendom, *voor zover schadevergoeding die wordt toegekend bij een onherroepelijke en uitvoerbare beslissing een goed in de zin van het Handvest is, en niet-betaling daarvan binnen een redelijke termijn leidt tot schending van het recht van de verzoekende partij op eerbiediging van zijn eigendom*;
- artikel 47 van het Handvest [omissis], betreffende het recht op een eerlijk proces, binnen een redelijke termijn, voor een onafhankelijk en onpartijdig gerecht. Dit artikel wordt mogelijkwerwijs in twee opzichten geschonden, namelijk:
  - * door inmenging van de uitvoerende macht in een handeling van de rechterlijke macht, voor zover zij bij spoedbesluit bepaalt of en wanneer bepaalde rechterlijke beslissingen gedwongen ten uitvoer mogen worden gelegd, wat de onafhankelijkheid van de rechter aantast;
  - * door schending van het beginsel van de redelijke termijn, dat ook voor de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen moet gelden. De duur van het onderhavige geding (ongeveer anderhalf jaar voor de bodemprocedure en de hogere voorziening plus vijf jaar voor de tenuitvoerlegging) [kan] niet als een redelijke termijn worden beschouwd;
- de artikelen 20 en 21, lid 1, van het Handvest, wegens een dubbele discriminatie:

[Or. 7]

- * tussen schuldeisers die in het bezit zijn van andere executoriale titels, zoals notariële akten, bankcontracten, leasingovereenkomsten, wissels en cheques, die hun rechten kunnen doen gelden via gedwongen executie, en schuldeisers die in het bezit zijn van een in een bestuurs- of belastinggeschil gegeven rechterlijke beslissing;
- * tussen schuldeisers die in het bezit zijn van een op een ander gebied gegeven rechterlijke beslissing en schuldeisers die in het bezit zijn van een rechterlijke beslissing die in een bestuurs- of belastinggeschil is gegeven tegen de belasting- en milieudiensten.

[omissis] [prejudiciële vraag, die hierna in identieke bewoordingen wordt weergegeven]

OP DEZE GRONDEN

VERKLAART HET TRIBUNAL SIBIU

IN NAAM DER WET

[omissis]

Het Hof wordt verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

„Kunnen artikel 6 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, de artikelen 17, 20, 21, lid 1, en 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, het in de rechtspraak van het Hof geformuleerde beginsel dat belastingen die door het Unierecht zijn verboden, moeten worden terugbetaald, aanbeveling nr. 16/2003 van het Comité van Ministers van de Raad van Europa [en] resolutie nr. 1787/2011 van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa aldus worden uitgelegd dat zij zich verzetten tegen een bepaling als artikel XV van spoedbesluit nr. 8/2014?”

[omissis]